COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 508 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Greciei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Greciei pentru 2020

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Greciei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Greciei pentru 2020

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) La data de 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat Strategia anuală privind creșterea durabilă, care marchează începutul semestrului european 2020 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. De asemenea, la 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Grecia printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de Recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro.

(2) Raportul de țară pentru Grecia din 2020[3] a fost publicat la 26 februarie 2020. Acesta a evaluat progresele realizate de Grecia în ceea ce privește punerea în aplicare a

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.
[3] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 507 final 2.

recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019[4], măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori, precum și progresele realizate de Grecia în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 26 februarie 2020. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Grecia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. În special, dezechilibrele identificate se referă la nivelul ridicat al datoriei publice, ratele ridicate ale creditelor neperformante din bilanțurile băncilor și din sectorul extern, în contextul unui potențial de creștere economică încă scăzut și al unui nivel ridicat al șomajului.

(3) La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat în mod oficial epidemia de COVID-19 pandemie mondială. Este vorba despre o urgență majoră în materie de sănătate publică pentru cetățeni, societăți și economii. Pandemia exercită o presiune uriașă asupra sistemelor naționale de sănătate, perturbă lanțurile de aprovizionare mondiale, duce la volatilitatea piețelor financiare, generează șocuri asupra cererii consumatorilor și produce efecte negative în diferite sectoare. Pandemia pune în pericol locurile de muncă ale cetățenilor, veniturile acestora și activitatea întreprinderilor. Ea a produs un șoc economic major care are deja repercusiuni grave în Uniunea Europeană. La 13 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare[5] prin care invită statele membre să adopte măsuri economice coordonate ca răspuns la criză, în care să fie implicați toți actorii de la nivel național și de la nivelul Uniunii.

(4) Mai multe state membre au declarat starea de urgență sau au introdus măsuri de urgență. Orice măsură de urgență ar trebui să fie strict proporțională, necesară, limitată în timp și conformă cu standardele europene și internaționale și ar trebui să fie supusă controlului democratic și unui control judiciar independent.

(5) La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere[6]. Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de recesiune economică gravă. În comunicarea sa, Comisia aderă la opinia Consiliului potrivit căreia, având în vedere că se așteaptă ca epidemia de COVID-19 să antreneze o recesiune economică gravă, sunt întrunite în prezent condițiile pentru activarea clauzei derogatorii generale. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Activarea clauzei derogatorii generale permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această abatere să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate decide, de asemenea, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie fiscal-bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere, ci le permite statelor membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul pactului.

---

4 JO C 301, 5.9.2019, p. 117.
5 COM(2020) 112 final.
6 COM(2020) 123 final.

(6) Sunt necesare acțiuni susținute pentru a limita și a controla răspândirea pandemiei, a consolida reziliența sistemelor naționale de sănătate, a atenua consecințele socioeconomice prin măsuri de sprijin pentru întreprinderi și gospodării, precum și pentru a asigura condițiile sanitare și în materie de siguranță la locul de muncă adecvate pentru a permite reluarea activității economice. Uniunea ar trebui să utilizeze pe deplin diversele instrumente de care dispune pentru a sprijini eforturile statelor membre în aceste domenii. În paralel, statele membre și Uniunea ar trebui să colaboreze pentru a defini măsurile necesare pentru revenirea la o funcționare normală a societăților și a economiilor noastre și pentru reluarea unei creșteri durabile, integrând, printre altele, tranziția către o economie verde și transformarea digitală și valorificând toate lecțiile învățate în urma crizei.

(7) Criza generată de COVID-19 a evidențiat flexibilitatea pe care o oferă piața unică din perspectiva adaptării la situații extraordinare. Cu toate acestea, pentru a se asigura o tranziție rapidă și fără dificultăți către faza de redresare și reluarea liberei circulații a bunurilor, a serviciilor și a lucrătorilor, măsurile excepționale care au fost adoptate și care împiedică funcționarea normală a pieței unice trebuie eliminate de îndată ce nu mai sunt indispensabile. Criza actuală a demonstrat necesitatea elaborării de planuri de pregătire pentru eventualele situații de criză din sectorul sănătății, care să includă, în special, strategii îmbunătățite de achiziții, lanțuri de aprovizionare diversificate și rezerve strategice de bunuri esențiale. Acestea sunt elemente-cheie de care trebuie să se țină seama la elaborarea unor planuri mai ample de pregătire pentru situații de criză.

(8) Legiuitorul Uniunii a modificat deja cadrele legislative relevante[7] pentru a le permite statelor membre să mobilizeze toate resursele neutilizate din fondurile structurale și de investiții europene, astfel încât să poată contracara efectele excepționale ale pandemiei de COVID-19. Aceste modificări vor oferi o flexibilitate suplimentară, precum și proceduri simplificate și raționalizate. Pentru a atenua presiunile asupra fluxurilor de numerar, statele membre pot beneficia, de asemenea, de o rată de cofinanțare de 100 % din bugetul Uniunii pentru exercițiul contabil 2020-2021. Grecia este încurajată să valorifice pe deplin aceste posibilități pentru a veni în ajutorul persoanelor și al sectoarelor celor mai afectate de dificultățile actuale.

(9) Consecințele socioeconomice ale pandemiei se vor resimți probabil în mod inegal în diferitele regiuni ale Grecia din cauza specializării diferite a acestora, în special a regiunilor care se bazează în mod semnificativ pe turism și, în general, pe relațiile comerciale directe cu consumatorii. Astfel, există un risc considerabil ca pandemia să adâncească disparitățile regionale în Grecia, agravându-se tendința deja observată de accentuare a disparităților dintre capitală și, în special, regiunile insulare și cele de munte, care s-au intensificat și mai mult în timpul crizei financiare. Combinată cu riscul perturbării temporare a procesului de convergență între statele membre, situația actuală impune adoptarea unor politici de răspuns specifice.

---

[7] Regulamentul (UE) 2020/460 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 martie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite măsuri specifice menite să mobilizeze investiții în sistemele de sănătate ale statelor membre și în alte sectoare ale economiilor acestora ca reacție la epidemia de COVID-19 (Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus) (JO L 99, 31.3.2020, p. 5) și Regulamentul (UE) 2020/558 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește măsuri specifice de asigurare a unei flexibilități excepționale pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca reacție la epidemia de COVID-19 (JO L 130, 24.4.2020, p. 1).

(10) La 30 aprilie 2020, Grecia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2020 și Programul de stabilitate pentru 2020. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

(11) În prezent, Grecia se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii privind datoria.

(12) În cadrul Programului său de stabilitate pentru 2020, guvernul preconizează o deteriorare a soldului global, de la un excedent de 1,5 % din PIB în 2019 la un deficit de 4,7 % din PIB în 2020. Se estimează că deficitul va scădea la 0,2 % din PIB în 2021. După ce a scăzut la 176,6 % din PIB în 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 188,8 % în 2020, în conformitate cu Programul de stabilitate pentru 2020. Proiecțiile bugetare prezintă riscuri specifice țării, legate de litigiile nesoluționate și de obligațiile de serviciu public. Perspectivele macroeconomice și fiscal-bugetare sunt afectate de un grad ridicat de incertitudine ca urmare a pandemiei de COVID-19.

(13) Ca răspuns la pandemia de COVID-19 și în cadrul unei abordări coordonate la nivelul Uniunii, Grecia a adoptat măsuri bugetare menite să consolideze capacitatea sistemului său de sănătate, să țină sub control pandemia și să ofere ajutor persoanelor și sectoarelor celor mai afectate. Conform Programului de stabilitate pentru 2020, aceste măsuri bugetare reprezentau 5,4 % din PIB. Aceste măsuri includ un sprijin economic temporar pentru lucrătorii salariați, persoanele care desfășoară activități independente, întreprinderile individuale și anumite profesii liberale afectate de pandemie, plata avansurilor rambursabile pentru întreprinderile care au înregistrat o cifră de afaceri în scădere, plata contribuțiilor de asigurări sociale pentru angajații ale căror contacte de muncă au fost suspendate, amânarea plății impozitelor și a contribuțiilor la asigurările sociale, inclusiv sisteme de plată în rate a impozitelor pe o perioadă de cel puțin trei luni pentru toate societățile, toți lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și toate persoanele cu venituri salariale afectate de pandemia de Coronavirus, o subvenționare a dobânzii la împrumuturile acordate întreprinderilor mici și mijlocii și cheltuieli mai ridicate în sectorul sănătății. În plus, Grecia a anunțat măsuri care, deși nu au un impact bugetar direct, vor contribui la sprijinirea cu lichidități a întreprinderilor. Printre aceste măsuri se numără furnizarea, prin intermediul Băncii Elene de Dezvoltare, a unei garanții în numerar pentru a sprijini împrumuturile bancare. Cu toate acestea, previziunile Comisiei din primăvara anului 2020 iau în considerare toate amânările privind plata impozitelor și ca măsuri de asigurare a lichidității fără impact bugetar negativ în 2020. În general, măsurile adoptate de Grecia sunt conforme cu orientările stabilite în Comunicarea Comisiei privind răspunsul economic coordonat la epidemia de COVID-19. Implementarea integrală a acestor măsuri, urmată, atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, de reorientarea politicilor bugetare în sensul adoptării unor măsuri prudente, care să asigure o poziție bugetară solidă pe termen mediu, va contribui la menținerea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu.

(14) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, în condițiile menținerii politicilor actuale, se preconizează că deficitul bugetului general al Greciei va fi de 6,4 % din PIB în 2020 și de 2,1 % din PIB în 2021. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va fi de 196,4 % în 2020 și de 182,6 % în 2021.

(15) La 20 mai 2020, Comisia a publicat un raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat, ca urmare a nerespectării de către Grecia a regulii privind datoria în 2019 și a încălcării planificate a pragului de deficit de 3 % din PIB în 2020.

Per ansamblu, din analiză reiese că criteriul privind datoria, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997, este respectat, în timp ce criteriul privind deficitul nu este respectat.

(16) În ceea ce privește pandemia de COVID-19 în Grecia, răspunsul prompt și asigurarea respectării restricțiilor par a fi demersuri eficace, având în vedere numărul relativ mic de cazuri de infectare confirmate până în prezent. Cu toate acestea, se preconizează că impactul economic al crizei generate de pandemia de COVID-19 va fi important, întrucât, față de alte state membre, Grecia se bazează în mare măsură pe sectorul turismului și pe cel al transporturilor. În sectorul turismului, Grecia ar putea pierde o mare parte a încasărilor față de 2019. Turismul reprezintă cel mai important export de servicii din economia Greciei, reprezentând 45 % din exporturile de servicii. Mai mult, se așteaptă ca sectorul transportului maritim, care reprezintă 40 % din exporturile de servicii, să fie, de asemenea, afectat de o scădere a cererii, pe fondul încetinirii ritmului în care se desfășoară comerțul mondial din cauza pandemiei. Se preconizează că măsurile de izolare, veniturile disponibile mai reduse și creșterea șomajului vor determina o scădere semnificativă a cererii interne.

(17) Confruntată cu pandemia de COVID-19, Grecia și-a activat planul național de pandemie și a pus rapid în aplicare un set de măsuri fără precedent, inclusiv măsuri stricte de izolare și distanțare socială, în special a persoanelor suspectate de a fi avut vreun contact cu o persoană purtătoare a virusului. Autoritățile au adoptat o serie amplă de măsuri pentru a atenua impactul economic și social al acestei crize, în valoare de până la 10,5 % din PIB în 2020. Măsurile cuprind măsuri bugetare echivalente cu 5 % din PIB, cu un impact bugetar reprezentând 3,7 % din PIB, cărora li se adaugă amânări temporare la plata obligațiilor fiscale, reprezentând 1,9 % din PIB, precum și garanții în numerar pentru băncile comerciale, care ar putea conduce la acordarea de împrumuturi noi reprezentând 3,6 % din PIB. Sectorul de sănătate publică a beneficiat de un ajutor cu caracter excepțional în valoare de 273 milioane EUR, care va fi destinat, de exemplu, angajării unui număr suplimentar de 2 000 de persoane în domeniul asistenței medicale, achiziționării de echipamente și materiale medicale, precum și efectuării unei campanii sporite de depistare.

(18) Pentru a gestiona în mod eficient pandemia de COVID-19, trebuie îmbunătățite capacitatea, accesibilitatea și reziliența sistemului de sănătate. Nivelul plăților directe pentru serviciile de sănătate private și al plăților informale – care sunt strâns legate de gestionarea ineficientă a spitalelor – este încă ridicat. Acest lucru duce la inegalități. Accesul la serviciile medicale rămâne o problemă, proporția persoanelor care declară nevoi nesatisfăcute de asistență medicală fiind printre cele mai ridicate din UE, cu diferențe mari în funcție de venituri și de statutul profesional. La stabilirea nivelului de coplată nu s-a ținut seama în mod suficient de criteriul mijloacelor de trai astfel încât grupurile vulnerabile să fie protejate. Acest lucru este agravat de oferta excedentară și, prin urmare, de supraconsumul de medicamente adesea excesiv de scumpe. Pentru a remedia această problemă, Grecia pune în prezent în aplicare o reformă ambițioasă a sistemului de asistență medicală primară pentru a oferi acces la servicii esențiale de calitate pe termen scurt, precum și un sistem cuprinzător bazat pe triaj pentru întreaga populație, pe termen lung. Primele indicii sugerează că acest lucru se dovedește a fi esențial pentru a proteja cetățenii și a limita răspândirea virusului, asigurându-se capacitatea deplină a sistemului de a trata pacienții în funcție de nevoile acestora. Nu s-a găsit încă o soluție durabilă pentru cheltuielile în materie de sănătate, sustenabilitatea bugetară fiind în mare parte asigurată de un sistem de recuperare supus unei presiuni în creștere din cauza măsurilor structurale insuficiente. În ciuda unor

acțiuni încurajatoare întreprinse recent, nivelul achizițiilor efectuate centralizat este încă redus. În 2018, cheltuielile publice destinate sănătății au fost sub media UE, chiar și incluzându-se în calcul valoarea recuperării, de aproximativ 1 % din PIB. Sunt necesare o mai mare eficiență și resurse financiare suplimentare pentru a îmbunătăți eficacitatea, accesibilitatea și reziliența generală a sistemului de sănătate.

(19) Trebuie luate măsuri pentru a se atenua impactul crizei generate de pandemia de COVID-19 asupra lucrătorilor și a întreprinderilor. Conform previziunilor Comisiei, se preconizează că rata șomajului va crește la 19,9 % în 2020 și va coborî la 16,8 % în 2021. Grecia a introdus deja o schemă temporară de reducere a costului forței de muncă pentru întreprinderile a căror activitate a fost suspendată sau grav afectată, protejând în același timp contractele de muncă și oferind sprijin pentru venit lucrătorilor afectați. Cu toate acestea, punerea în aplicare a unei scheme cuprinzătoare de șomaj tehnic ar oferi o soluție mai durabilă și mai flexibilă, iar autoritățile au luat măsuri în această direcție. O astfel de schemă ar permite întreprinderilor să reducă timpul de lucru într-un mod diferențiat, în funcție de gradul de restricționare a activității, și să mențină în același timp funcționarea industriilor, împiedicând ca disponibilizările temporare să devină structurale. Extinderea modalităților de lucru flexibile, cum ar fi munca la distanță, care au fost limitate până în prezent în Grecia în comparație cu alte state membre, ar contribui, de asemenea, la menținerea activității economice și a locurilor de muncă în timpul izolării și distanțării sociale.

(20) Criza generată de pandemia de COVID-19 riscă să exacerbeze din nou situația socială a unei mari părți a populației și să sporească inegalitățile în ceea ce privește veniturile. Înainte de pandemie, proporția populației elene expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială era încă una dintre cele mai ridicate din UE, copiii și persoanele apte de muncă având un risc mai mare decât persoanele în vârstă. Sărăcia persoanelor încadrate în muncă, accesul la locuințe la prețuri accesibile și sărăcia energetică au constituit, de asemenea, preocupări semnificative. Pentru a atenua impactul crizei, va fi esențial să li se asigure un nivel adecvat de venituri de substituție tuturor lucrătorilor afectați și persoanelor care desfășoară o activitate independentă, în special celor care nu au acces la protecție socială. De asemenea, va fi important să li se acorde sprijin persoanelor celor mai vulnerabile, inclusiv persoanelor inactive și lucrătorilor nedeclarați, prin consolidarea rețelelor de securitate socială. Având în vedere că este probabil ca mai multe persoane să aibă nevoie de sistemele de siguranță de bază, va fi important să se îmbunătățească gradul de adecvare a sprijinului minim pentru venit. Accesul cuprinzător la serviciile sociale este necesar pentru grupurile cele mai defavorizate și vulnerabile, inclusiv pentru persoanele cu handicap, refugiați și solicitanții de azil. În plus, serviciile de îngrijire pe termen lung nu sunt suficient dezvoltate. Grecia ar trebui, de asemenea, să promoveze în continuare accesul la locuințe la prețuri accesibile, în special pentru gospodăriile expuse riscului de sărăcie, de exemplu prin introducerea unei scheme de asistență pentru proprietarii vulnerabili care au un credit ipotecar.

(21) Criza generată de pandemia de COVID-19 a stopat evoluțiile pozitive ale pieței forței de muncă observate în ultimii ani, iar șomajul se preconizează că va crește din nou. Pentru a sprijini o redresare solidă a ocupării forței de muncă în perioada de după criză, Grecia trebuie să realizeze reforme pentru a spori eficacitatea politicilor de reinserție pe piața muncii, în special a programelor de formare. Va fi esențială creșterea capacității serviciului public de ocupare a forței de muncă de a oferi un sprijin continuu și individualizat persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Grecia trebuie să acorde o atenție deosebită tinerilor și femeilor, categorii mai afectate

de lipsa oportunităților de angajare. De asemenea, dialogul social poate fi îmbunătățit prin sprijinirea implicării active și semnificative a partenerilor sociali în procesul de elaborare a politicilor, inclusiv în elaborarea și punerea în aplicare a unor măsuri de abordare a impactului crizei generate de pandemia de COVID-19. Guvernul ar trebui să își concentreze eforturile asupra îmbunătățirii competențelor de bază pentru toți. Abordarea problemei pe care o reprezintă rezultatele școlare slabe, perfecționarea învățământului profesional și tehnic și adoptarea la scară largă a învățării în rândul adulților vor fi esențiale. Pentru a reduce necorelarea competențelor și a accelera redresarea pieței forței de muncă, este esențial să se îmbunătățească relevanța educației și a formării pentru piața muncii.

(22) Furnizarea unui sprijin durabil sub formă de lichidități, inclusiv capital circulant, întreprinderilor afectate – cu precădere întreprinderilor mici și mijlocii și microîntreprinderilor – în special prin împrumuturi și garanții, a constituit, pe bună dreptate, o prioritate a guvernului încă de la începutul răspunsului la epidemia de COVID-19. În temeiul cadrului temporar privind ajutoarele de stat, Grecia a introdus trei scheme de creștere a lichidității întreprinderilor, și anume: (i) o schemă de plăți în avans rambursabile; (ii) o schemă de garanții în numerar pentru acoperirea creditelor bancare și (iii) o schemă de subvenționare a dobânzii pentru împrumuturile în curs. Este important ca, în acest proces, sectorul bancar să își îndeplinească rolul de intermediar, cu sprijinul autorităților, pentru a menține fluxul de creditare necesar, pe baza evaluării adecvate a riscului de credit și a standardelor prudente de creditare, raportând în același timp cu precizie orice deteriorare a calității activelor. Sprijinirea capacității sectorului bancar de a oferi în timp util soluții de restructurare a datoriei debitorilor viabili afectați de criză va fi esențială pentru garantarea calității activelor, consolidându-se în același timp redresarea economică.

(23) Pentru a încuraja redresarea economică, va fi important să se acorde prioritate finanțării proiectelor de investiții publice mature și să se promoveze investițiile private, inclusiv prin reforme relevante. Sporirea investițiilor care stimulează creșterea economică în sectoarele prioritare va avea un rol esențial în susținerea creșterii pe termen mai lung și în reducerea disparităților regionale. În 2019, nivelul de realizare a investițiilor publice a fost cu peste1 % din PIB mai mic decât ceea ce se planificase, menținându-se performanțele nesatisfăcătoare similare din anii precedenți. Autoritățile au început să abordeze această subexecuție în materie de investiții prin stabilirea unui „plan național de dezvoltare” pentru a consolida normele de reglementare a dezvoltării, gestionării, finanțării și punerii în aplicare a proiectelor sprijinite, precum și a unui plan de acțiune pentru îmbunătățirea previziunilor și monitorizarea investițiilor publice. Având în vedere rolul important pe care îl vor juca investițiile publice în relansarea redresării economice după criza provocată de pandemia de COVID-19, este esențial să se abordeze eventualele obstacole administrative și să se stabilească o rezervă de noi proiecte. Instituirea unui mecanism specific de pregătire a proiectelor ar putea îmbunătăți și accelera în continuare investițiile publice. O punere în aplicare mai eficientă a investițiilor publice ar stimula și mai mult creșterea din cauza efectului multiplicator. Grecia ar putea beneficia, de asemenea, de achiziții publice mai eficiente și mai durabile ca parte integrantă a eforturilor sale de a îmbunătăți și a raționaliza cheltuielile publice, precum și de a garanta un mediu de afaceri competitiv. Acest lucru ar necesita abordarea deficiențelor identificate, cum ar fi fenomenul persistent al numărului excesiv de mic de licitații, prin măsuri legislative și administrative adecvate.

(24) Pentru relansarea economiei Greciei va fi nevoie, de asemenea, de găsirea unor soluții în cazul unor probleme vechi și valorificarea potențialelor oportunități din viitor. Printre sectoarele în care sunt necesare investiții semnificative se numără transporturile și logistica, în special transportul feroviar, siguranța rutieră și modernizarea nodurilor intermodale, precum și sectorul deșeurilor solide și al gestionării apelor reziduale urbane, domenii în care sunt necesare investiții durabile din punctul de vedere al protecției mediului. Transformarea Greciei într-o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei va necesita, de asemenea, investiții publice și private importante, pe o perioadă mare. S-ar putea acorda prioritate investițiilor planificate, de exemplu proiectelor la scară mică în domeniul eficienței energetice, al renovării clădirilor și al proiectelor privind energia din surse regenerabile, acestea putând contribui la redresarea economică de după pandemia de COVID-19. Activitățile de pregătire a măsurilor de redresare pe termen mediu pot beneficia de investițiile prevăzute în planurile naționale privind energia și clima ale statelor membre, în listele de proiecte de interes comun și în planurile de dezvoltare a infrastructurii. Investițiile de acest tip ar putea include conexiuni transfrontaliere pentru importul și exportul de energie între state membre învecinate pentru a se asigura aprovizionarea durabilă cu energie a persoanelor și a întreprinderilor din Grecia, precum și măsuri care să asigure tranziția echitabilă a regiunilor cele mai afectate de planul ambițios al Greciei de a renunța la generarea de energie pe bază de lignit. Programarea Fondului pentru o tranziție justă pentru perioada 2021-2027 ar putea ajuta Grecia să abordeze unele dintre provocările legate de tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în special în teritoriile menționate în anexa D la raportul de țară[8]. Acest lucru i-ar permite Greciei să utilizeze acest fond în mod optim.

(25) În pofida anumitor progrese înregistrate în anii precedenți, Grecia trebuie să își accelereze eforturile de îmbunătățire a performanței sale digitale, inclusiv prin implementarea de instrumente și servicii digitale în administrația publică, în justiție și la nivelul întreprinderilor. Menținerea ritmului de digitalizare și a câștigurilor obținute prin lansarea anumitor servicii digitale după izbucnirea pandemiei de COVID-19 va fi deosebit de importantă pentru administrația publică și pentru faza de recuperare. O abordare strategică privind accelerarea utilizării tehnologiilor digitale în toate sectoarele economice, inclusiv în administrația publică, precum și interoperabilitatea diferitelor sisteme informatice, în special a bazei de date privind supravegherea pieței, ar contribui la reducerea decalajelor în materie de productivitate față de țările din zona euro și ar ușura sarcina administrativă. Îmbunătățirea gradului de disponibilitate a rețelelor de foarte mare capacitate și adoptarea internetului ultrarapid sunt, de asemenea, prioritare. În ceea ce privește competențele digitale, Grecia rămâne sub media UE, întrucât, în 2019, numai 51 % dintre persoanele cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani aveau cel puțin competențe digitale de bază, comparativ cu media UE de 58 %. Perfecționarea competențelor digitale le va permite tuturor persoanelor din Grecia să se bucure de acces egal la serviciile electronice, va ajuta întreprinderile să utilizeze în mod eficace munca la distanță și instrumentele electronice și le va permite tuturor cursanților, indiferent că sunt de nivel școlar sau universitar ori urmează un curs de formare pentru adulți, să beneficieze pe deplin la ofertele de învățământ la distanță. Persoanele care provin din medii defavorizate, inclusiv refugiații și solicitanții de azil, precum și persoanele care locuiesc în zone îndepărtate sau în mediul rural ar trebui să beneficieze de o atenție deosebită.

[8] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 507 final 2.

(26) În urma finalizării cu succes a programului de asistență financiară din cadrul Mecanismului european de stabilitate în 2018, Grecia face obiectul unei supravegheri mai stricte în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 472/2013. Activarea supravegherii consolidate pentru Grecia[9] confirmă faptul că, pe termen mediu, Grecia trebuie să continue să adopte măsuri pentru a aborda sursele sau potențialele surse de dezechilibre macroeconomice, punând în aplicare în același timp reforme structurale pentru a sprijini o creștere economică robustă și durabilă. Grecia și-a luat angajamentul în cadrul reuniunii Eurogrupului din 22 iunie 2018 de a continua toate reformele-cheie adoptate în cadrul programului până la finalizarea integrală a acestora. De asemenea, Grecia s-a angajat să pună în aplicare măsuri specifice legate de politicile bugetare și bugetar-structurale, asistența socială, stabilitatea financiară, piața forței de muncă și piața produselor, privatizare, funcționarea sistemului de justiție, administrația publică și lupta anticorupție. Aceste reforme structurale sunt din ce în ce mai importante pentru eforturile Greciei de a-și relansa economia. Punerea în aplicare și finalizarea cu succes a acestor reforme ar trebui să contribuie în mod semnificativ la sprijinirea creșterii economice a Greciei pe termen mediu și lung. Grecia face obiectul unei raportări trimestriale cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul supravegherii consolidate, iar un raport favorabil poate, pe o bază semestrială, să deschidă calea pentru aplicarea unor măsuri de reducere a datoriei în valoare de 0,7 % din PIB pe an. Deblocarea primelor două tranșe de măsuri de politică contingentă privind datoria, în valoare de 970 de milioane EUR și, respectiv, 767 de milioane EUR au fost convenite de Eurogrup în aprilie 2019 și, respectiv, în decembrie 2019. Cel de al șaselea raport privind supravegherea consolidată, care evaluează progresele realizate de Grecia în ceea ce privește punerea în aplicare a angajamentelor sale, a fost publicat la 20 mai 2020.

(27) Deși prezentele recomandări se concentrează pe abordarea impactului socioeconomic al pandemiei și pe facilitarea redresării economice, recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019, au vizat și reformele care sunt esențiale pentru abordarea provocărilor structurale pe termen mediu și lung. Recomandările respective rămân pertinente și vor continua să fie monitorizate în anul care urmează, pe parcursul întregului ciclu anual al semestrului european. Același lucru este valabil și pentru recomandările privind politicile economice legate de investiții. Acestea din urmă ar trebui luate în considerare pentru programarea strategică a fondurilor aferente politicii de coeziune pentru perioada de după 2020, inclusiv pentru măsurile de atenuare și strategiile de ieșire din criza actuală.

(28) În special, este esențial ca, în situația actuală, să se pună în continuare accentul pe restructurarea sistemului bancar pentru a se menține stabilitatea financiară și a se elibera capacități în sectorul bancar, astfel încât să se poată finanța redresarea economică. Sectorul bancar a devenit mai rezilient, ceea ce a condus la eliminarea controalelor asupra capitalului în septembrie 2019, dar riscurile moștenite și provocările existente rămân ridicate. Printre acestea se numără un stoc încă mare de credite neperformante, o poziție de capital care este în concordanță cu cerințele de capital, dar se confruntă cu o creștere a cererii de capital pe termen scurt, precum și o rentabilitate scăzută, dependentă de creșterea creditării. Ca urmare, băncile din Grecia

[9] Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1192 a Comisiei din 11 iulie 2018 cu privire la activarea unei supravegheri mai stricte pentru Grecia, JO L 211, 22.8.2018, p. 1, și Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/338 a Comisiei din 20 februarie 2019 privind prelungirea supravegherii mai stricte pentru Grecia, JO L 60, 28.2.2019, p. 17.

sunt în mod special expuse la riscul de creștere a costurilor de finanțare și la o nouă deteriorare a calității activelor din cauza pandemiei de COVID-19. Măsuri precum promovarea unei funcționări neîntrerupte a pieței secundare pentru creditele neperformante, în paralel cu acordarea de noi împrumuturi și cu restructurarea creditelor viabile pe termen lung în conformitate cu standardele prudente de creditare, pot avea un rol-cheie în realizarea dublului obiectiv de atenuare a impactului epidemiei asupra calității activelor și de abordare a problemei legate de moștenirea creditelor neperformante. Punerea în aplicare a unei reforme a cadrului juridic care să permită executarea fără restricții a garanțiilor reale de la debitorii aflați în stare de nerambursare poate constitui un pas esențial în această direcție.

(29) Semestrul european oferă cadrul pentru coordonarea continuă a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă în Uniune, care poate contribui la o economie durabilă. Statele membre au evaluat progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite în programele lor naționale de reformă pentru 2020. Prin asigurarea punerii în aplicare deplină a recomandărilor de mai jos, Grecia va contribui la realizarea de progrese în vederea îndeplinii ODD și la eforturile comune de asigurare a durabilității competitive în Uniune.

(30) Coordonarea strânsă dintre economiile care fac parte din uniunea economică și monetară este esențială pentru obținerea unei redresări rapide după impactul economic generat de pandemia de COVID-19. Grecia ar trebui, în calitate de stat membru a cărui monedă este euro – și ținând seama de orientările politice ale Eurogrupului – să se asigure că politicile sale rămân consecvente cu recomandările pentru zona euro și sunt coordonate cu cele ale celorlalte state membre din zona euro.

(31) În contextul semestrului european 2020, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Greciei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2020. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2020 și Programul național de reformă pentru 2020, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Greciei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernanței economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții a UE la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Grecia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.

(32) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2020 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său[10] se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(33) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2020 și Programul de stabilitate pentru 2020. Prezentele recomandări iau în considerare necesitatea de a combate pandemia și de a facilita redresarea economică, ca prim pas necesar pentru a permite o ajustare a dezechilibrelor. Recomandările care vizează în mod direct remedierea dezechilibrelor macroeconomice identificate de Comisie în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 se reflectă în recomandările 1, 2, 3 și 4,

[10] Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

RECOMANDĂ ca, în 2020 și 2021, Grecia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În concordanță cu clauza derogatorie generală, să ia toate măsurile necesare pentru a combate în mod eficace pandemia, a susține economia și a sprijini redresarea viitoare. Atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, să pună în aplicare politici bugetare menite să realizeze poziții bugetare prudente pe termen mediu și să asigure sustenabilitatea datoriei, sporind, în același timp, investițiile. Să consolideze reziliența sistemului de sănătate și să asigure un acces adecvat și egal la asistență medicală.

2. Să atenueze impactul crizei asupra sectorului social și al ocupării forței de muncă, inclusiv prin punerea în aplicare a unor măsuri precum scheme de șomaj tehnic și asigurarea unui sprijin de activare eficace.

3. Să ia rapid măsuri prin care să furnizeze lichidități, un flux continuu de credite și alte tipuri de finanțare a economiei, concentrându-se, cu accent special pe întreprinderile mici și mijlocii cele mai afectate de criză. Să avanseze finanțarea proiectelor de investiții publice mature și să promoveze investițiile private pentru a favoriza redresarea economică. Să își concentreze investițiile pe tranziția verde și cea digitală, în special asupra transportului sigur și durabil și asupra logisticii, a producției și utilizării curate și eficiente a energiei, a infrastructurii de mediu și a infrastructurii și competențelor digitale de mare capacitate. Să îmbunătățească eficacitatea și digitalizarea administrației publice și să promoveze transformarea digitală a întreprinderilor.

4. Să continue și să finalizeze reformele în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul reuniunii Eurogrupului din 22 iunie 2018 de a relansa o redresare economică durabilă, după reducerea treptată a constrângerilor ocazionate de izbucnirea pandemiei de COVID-19.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele